C/2025/639

10.2.2025 г.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от 21 януари 2025 година

за одобряване на националния средносрочен фискално-структурен план на Кипър

(C/2025/639)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1263, и по-специално член 17 от него,

като взе предвид препоръката на Комисията,

като има предвид, че:

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

(1) На 30 април 2024 г. влезе в сила реформирана рамка на ЕС за икономическо управление. Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение ([1]), заедно с изменения Регламент (ЕО) № 1467/97 за прилагането на процедурата при прекомерен дефицит ([2]) и изменената Директива 2011/85/ЕС на Съвета за бюджетните рамки на държавите членки ([3]) са основните елементи на реформираната рамка на ЕС за икономическо управление. Рамката цели насърчаване на стабилни и устойчиви публични финанси, устойчив и приобщаващ растеж и устойчивост чрез реформи и инвестиции, както и предотвратяване на прекомерни бюджетни дефицити. Тя насърчава също националната ангажираност и има в по-голяма степен средносрочна насоченост, съчетана с по-ефективно и съгласувано прилагане на правилата.

(2) Националните средносрочни фискално-структурни планове, които държавите членки представят на Съвета и на Комисията, са в центъра на новата рамка за икономическо управление. Плановете следва да постигат две цели: i) да гарантират, наред с другото, че до края на периода на корекция консолидираният държавен дълг следва правдоподобно низходяща траектория или остава на разумни равнища, както и че бюджетният дефицит се свежда и поддържа под референтната стойност от 3 % от БВП в средносрочен план, и ii) да гарантират осъществяването на реформите и инвестициите в отговор на основните трудности, установени в контекста на европейския семестър, и насочени към общите приоритети на ЕС. За тази цел всеки план трябва да съдържа средносрочен ангажимент за план за нетните разходи ([4]), с който ефективно се установява бюджетно ограничение за срока на плана, обхващащ четири или пет години (в зависимост от нормалната продължителност на законодателния цикъл в държавата членка). Освен това в плана следва да се обясни как държавата членка ще гарантира осъществяването на реформите и инвестициите в отговор на основните трудности, установени в контекста на европейския семестър, по-специално в специфичните за всяка държава препоръки (включително тези, които се отнасят до процедурата при макроикономически дисбаланси (ПМД), ако е приложимо), и как държавата членка ще изпълнява общите приоритети на Съюза. Периодът за фискална корекция обхваща четири години и може да бъде удължен с до три години, ако държавата членка се ангажира да осъществи набор от подходящи реформи и инвестиции, които отговарят на критериите, определени в Регламент (ЕС) 2024/1263.

([1]) Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета (ОВ L, 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Регламент (ЕС) 2024/1264 на Съвета от 29 април 2024 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1467/97 за ускоряване и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L, 2024/1264, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Директива (ЕС) 2024/1265 на Съвета от 29 април 2024 г. за изменение на Директива 2011/85/ЕС на Съвета относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки (ОВ L, 2024/1265, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Нетни разходи съгласно определението в член 2 от Регламент (ЕС)2024/1263, а именно публичните разходи след приспадане на: i) разходите за лихви, ii) дискреционните мерки по отношение на приходите, iii) разходите по програми на Съюза, изцяло покрити от приходи от фондове на Съюза, iv) националните разходи за съфинансиране на програми, финансирани от Съюза, v) цикличните елементи на разходите за обезщетения за безработица, както и vi) еднократните и други временни мерки.

(3) След представянето на плана Комисията трябва да оцени дали той отговаря на изискванията на Регламент (ЕС) 2024/1263.

(4) По препоръка на Комисията Съветът трябва да приеме препоръка за залагане на плана за нетните разходи на съответната държава членка и, когато е приложимо, за одобряване на набора от ангажименти за реформи и инвестиции, обуславящи удължаване на периода на фискална корекция.

СЪОБРАЖЕНИЯ ОТНОСНО НАЦИОНАЛНИЯ СРЕДНОСРОЧЕН ФИСКАЛНО-СТРУКТУРЕН ПЛАН НА КИПЪР

(5) На 15 октомври 2024 г. Кипър представи своя национален средносрочен фискално-структурен план на Съвета и Комисията. Това стана след удължаване на срока, посочен в член 36 от Регламент (ЕС) 2024/1263, както бе договорено с Комисията, предвид представените от Кипър причини. На 15 ноември 2024 г. Кипър представи допълнение, с което планът за ръст на нетните разходи се преразглежда, за да бъдат отразени по-нови данни. Това преразглеждане беше необходимо с оглед на промяна в статистическото записване на значителна операция, която възникна след представянето на плана и оказа голямо въздействие върху равнището на разходите за 2023 г. и впоследствие върху планираните темпове на растеж и равнища на разходите за 2024 г. и периода на корекция 2025—2028 г.

Процес преди представянето на плана

(6) За да се определят рамките на диалога, предшестващ представянето на националните средносрочни фискално-структурни планове, на 21 юни 2024 г. Комисията изпрати на Кипър, в съответствие с член 9 от Регламент (ЕС) 2024/1263, референтната траектория ([5]). Комисията публикува референтната траектория на 15 октомври 2024 г. ([6]) Референтната траектория се основава на риска и гарантира, че до края на периода на фискална корекция и при липса на допълнителни бюджетни мерки след периода на корекция консолидираният държавен дълг следва правдоподобно низходяща траектория или остава на разумни равнища в средносрочен план, както и че дефицитът по консолидирания държавен бюджет е сведен под 3 % от БВП през периода на корекция и се поддържа под тази референтна стойност в средносрочен план. Средносрочният период се определя като период от десет години след края на периода на корекция. В съответствие с членове 7 и 8 от Регламент (ЕС) 2024/1263 референтната траектория е съобразена и с механизма за гарантиране на устойчивостта на обслужването на дълга и с механизма за гарантиране на устойчивостта при дефицит. Съгласно референтната траектория на Кипър, базирана на допусканията на Комисията, които са в основата на предварителните насоки, предадени през юни 2024 г., и ако се приеме период на корекция от 4 години, нетните разходи не следва да се увеличават над стойностите, посочени в таблица 1. Това означава среден ръст на нетните разходи от 4,9 % през периода на корекция (2025 – 2028 г.).

Таблица 1: Референтна траектория, предоставена от Комисията на Кипър на 21 юни 2024 г.

	2025	2026	2027	2028	Средно 2025 – 2028 г.
Максимален ръст на нетните разходи (годишно в %)	5,9	5,0	4,5	4,3	4,9

Източник: Изчисления на Комисията.

(7) В съответствие с член 12 от Регламент (ЕС) 2024/1263 от юли до септември 2024 г. Кипър и Комисията проведоха технически диалог. Диалогът беше съсредоточен върху плана за нетните разходи, предвиден от Кипър, и основните му макроикономически допускания, по-специално по отношение на потенциалния БВП и разликата между фактическия и потенциалния БВП. Освен това в рамките на техническите диалози беше разгледано предвиденото осъществяване на реформи и инвестиции в отговор на основните предизвикателства, установени в контекста на европейския семестър, и общите приоритети на Съюза за справедлив екологичен и цифров преход, социална и икономическа устойчивост, енергийна сигурност и изграждане на отбранителни способности.

([5]) Предварителните насоки, предадени на държавите членки и на Икономическия и финансов комитет, включват траектории със и без удължаване на периода на корекция (обхващащи съответно 4 и 7 години). Те също така включват основните първоначални условия и основните допускания, използвани в средносрочната рамка на Европейската комисия за прогнозиране на държавния дълг. Референтната траектория е изчислена въз основа на методиката, описана в извършения от Европейската комисия мониторинг на устойчивостта на обслужването на дълга за 2023 г. (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Тя се основава на прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. и на нейното удължаване в средносрочен план до 2033 г., а дългосрочният растеж на БВП и разходите, свързани със застаряването на населението, са в съответствие със съвместния доклад на Европейската комисия и Съвета относно застаряването на населението за 2024 г. (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/20a00b2c-4847-446b-a103-192958a1e11a_en?filename=Commission_prior_guidance-cyprus_en.pdf

(8) Според информацията, предоставена от Кипър в плана, не е проведен процес на консултация със съответните национални заинтересовани страни (в това число със социалните партньори) преди представянето, както е предвидено в член 11, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2024/1263, в съответствие с преходните разпоредби, предвидени в член 36, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) 2024/1263. Според плана ключовите реформи и инвестициите вече са били подложени на консултации със социалните партньори и гражданското общество в контекста на изготвянето на ПВУ на Кипър.

(9) В контекста на бюджетната процедура за 2025 г. Фискалният съвет на Кипър изрази становище относно макроикономическата прогноза и макроикономическите допускания, залегнали в проектобюджета за 2025 г. и средносрочната бюджетна рамка за 2025—2027 г. Съветът счита, че допусканията са реалистични, а ръстът на нетните първични разходи е в съответствие със задълженията на Кипър съгласно новата рамка за икономическо управление на ЕС.

Други свързани процеси

(10) На 15 октомври 2024 г. Кипър представи своя проект на бюджетен план за 2025 г. Комисията прие становище по този проект на бюджетен план на 26 ноември 2024 г. ([7]).

(11) На 19 юни 2024 г. Комисията стигна до заключението, че в Кипър са налице макроикономически дисбаланси. По-специално Кипър е изправен пред уязвимости, свързани с частния, държавния и външния дълг, които като цяло са намалели, но остават значими, докато големият дефицит по текущата сметка се е разширил допълнително.

(12) На 21 октомври 2024 г. Съветът отправи към Кипър поредица от специфични за държавата препоръки (СДП) в контекста на европейския семестър ([8]).

ОБОБЩЕНИЕ НА ПЛАНА И ОЦЕНКАТА НА КОМИСИЯТА

(13) В съответствие с член 16 от Регламент (ЕС) 2024/1263 Комисията оцени плана, както следва:

Контекст: макроикономическа и фискална ситуация и перспектива

(14) Икономическата активност в Кипър се увеличи с 2,6 % през 2023 г. поради вътрешното търсене, по-специално частното потребление, подкрепено от възстановяването на реалните заплати. Според прогнозата на Комисията от есента на 2024 г. икономиката се очаква да отчете ръст с 3,6 % през 2024 г. благодарение на инвестициите и стабилния износ, особено в резултат на туризма, както и в секторите на ИКТ и услугите за корабоплаване. Разходите на домакинствата също се очаква да допринесат за растежа, макар и с по-бавни темпове. През 2025 г. и 2026 г. растежът на реалния БВП се очаква да остане динамичен със стойности съответно 2,8 % и 2,5 %, подкрепен от подобни фактори. Потенциалният растеж на БВП също се очаква да остане стабилен през същите години поради нарастването на капиталовата интензивност и благоприятната динамика на пазара на труда. Равнището на безработица беше 5,9 % през 2023 г. и Комисията прогнозира, че ще спадне до 4,9 % през 2024 г., 4,7 % през 2025 г. и 4,5 % през 2026 г. Инфлацията (ръстът на дефлатора на БВП) се очаква да намалее слабо от 3,8 % през 2023 г. на 3,5 % през 2024 г. и да достигне 2,3 % през 2025 г. и 2,2 % през 2026 г.

(15) Що се отнася до фискалната динамика, през 2023 г. излишъкът по консолидирания държавен бюджет на Кипър възлизаше на 2,0 % от БВП. Според прогнозата на Европейската комисия от есента на 2024 г. се очаква той да достигне 3,5 % от БВП през 2024 г. и да спадне до 2,7 % от БВП през 2025 г. и при условие че политиката остане непроменена — до остане на 2,7 % през 2026 г. Прогнозата на Комисията от есента на 2024 г. включва проектобюджета на Кипър за 2025 г., който правителството прие през октомври 2024 г., а националният парламент се очаква да гласува през декември 2024 г. В края на 2023 г. консолидираният държавен дълг беше 73,6 % от БВП. Според прогнозата на Европейската комисия от есента на 2024 г. съотношението на дълга към БВП се очаква да спадне до 66,4 % от БВП в края на 2024 г. Очаква се то да намалее до 61,4 % от БВП в края на 2025 г. и до 56,7 % в края на 2026 г. Във фискалната прогноза на Комисията не се вземат предвид самите политически ангажименти в средносрочните планове, докато те не бъдат подкрепени от надеждно обявени и уточнени в достатъчна степен конкретни мерки на политиката.

План за нетните разходи и основни макроикономически допускания в плана

(16) Националният средносрочен фискално-структурен план на Кипър обхваща периода 2025—2028 г. и представя фискална корекция за 4 години.

(17) Планът съдържа цялата информация, изисквана съгласно член 13 от Регламент (ЕС) 2024/1263.

([7]) Становище на Комисията относно проекта на бюджетен план на Кипър, 26.11.2024 г., C(2024)9050 final.
([8]) Препоръка на Съвета от 21 октомври 2024 г. относно икономическата, бюджетната, трудовата и структурната политика на Кипър.

(18) Планът се ангажира с плана за нетните разходи, посочен в таблица 2, което съответства на среден ръст на нетните разходи от 5,2 % през годините 2025 – 2028. Средният ръст на нетните разходи, отчетен в плана за периода на корекция (2025—2028 г.), е по-висок от референтната траектория, предадена от Комисията на 21 юни 2024 г. В плана се допуска растежът на потенциалния БВП да намалее постепенно от 3,9 % през 2024 г. до 3,1 % през 2028 г. Освен това в плана се очаква темпът на растеж на дефлатора на БВП да остане висок през 2024 г., най-вече поради прогнозирания висок дефлатор на консолидирания държавен бюджет, който отразява очакваното пълно прилагане на механизма за автоматична индексация. През следващите години се очаква дефлаторът на БВП постепенно да се доближи до 2 %.

Таблица 2: План за нетните разходи и основни допускания в плана на Кипър

	2024	2025	2026	2027	2028	Средно за периода на валидност на плана 2025 – 2028 г.
Ръст на нетните разходи (годишно, в %)	2,7	6,0	5,0	5,4	4,3	5,2
Ръст на нетните разходи (кумулативно, от базовата 2023 г., в %)	2,7	8,9	14,3	20,5	25,7	Не се прилага.
Растеж на потенциалния БВП (%)	3,9	3,6	3,3	3,3	3,1	3,3
Инфлация (ръст на дефлатора на БВП) (%)	3,8	2,4	2,0	2,0	2,0	2,1

Източник: Средносрочен фискално-структурен план на Кипър и изчисления на Комисията.

Отражение на поетите задължения за нетни разходи по плана върху консолидирания държавен дълг

(19) Ако планът за нетните разходи, за който е поет ангажимент в плана, и основните допускания се реализират, консолидираният държавен дълг съгласно плана ще намалее постепенно от 66 % през 2024 г. до 47,4 % в края на периода на корекция (2028 г.), съгласно следващата таблица. Съотношението на дълга към БВП се очаква да спадне с почти 19 процентни пункта от БВП през периода на корекция до 2028 г. След корекцията в средносрочен план (т.е. до 2038 г.) се прогнозира съотношението на дълга към БВП да продължи да намалява съгласно плана и да достигне 27,9 % от БВП до 2038 г. ([9])

Таблица 3: Динамика на консолидирания държавен дълг и на салдото по консолидирания държавен бюджет в плана на Кипър

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Държавен дълг (% от БВП)	77,4	68,9	64,2	58,8	53,3	47,4	27,9
Салдо по държавния бюджет (% от БВП)	3,3	3,9	2,7	2,6	2,1	2,1	0,8

Източник: Средносрочен фискално-структурен план на Кипър.

Така според плана и допълнението към него консолидираният държавен дълг ще бъде сведен под референтната стойност по Договора от 60 % от БВП до края на 2026 г. Това е реалистично въз основа на допусканията в плана и се очаква дългът да бъде под 60 % от БВП до 2038 г. при всички детерминистични стрес тестове на Комисията за анализ

([9]) Планът беше представен на 15 октомври 2024 г., но в него е взета предвид — чрез допълнението — промяната в статистическото третиране на плащането на 360 милиона евро от държавата към новата пенсионна схема на държавните служители, което беше извършено на 22 октомври 2024 г., тъй като тази промяна оказа голямо въздействие върху плана за ръст на нетните разходи.

на устойчивостта на обслужването на дълга. Следователно, въз основа на залегналите в плана ангажименти на политиката и макроикономически допускания планът за нетните разходи, представен в плана, е в съответствие с изискването за дълга, посочено в член 6, буква а) и член 16, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263.

Отражение на поетите задължения за нетни разходи по плана върху салдото по консолидирания държавен бюджет

(20) Въз основа на плана за нетните разходи и допусканията в плана се очаква излишъкът по консолидирания държавен бюджет да бъде 2,7 % от БВП през 2025 г., 2,6 % през 2026 г. и 2,1 % през 2027 г. и 2028 г. Така според плана салдото по консолидирания държавен бюджет няма да надвиши референтната стойност от 3 % от БВП в края на периода на корекция (2028 г.). В допълнение, през десетте години след периода на корекция (т.е. до 2038 г.) бюджетният дефицит няма да надвиши 3 % от БВП. Следователно, въз основа на залегналите в плана ангажименти на политиката и макроикономически допускания планът за нетните разходи, представен в плана, ще бъде в съответствие с изискването за дефицита, посочено в член 6, буква б) и член 16, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263.

Съгласуваност на плана с механизма за гарантиране на устойчивостта при дефицит

(21) Ако заложените в плана допускания и ангажименти се реализират, структурният дефицит ще остане под 1,5 % от БВП през целия период на корекция. Поради това, въз основа на политическите ангажименти и макроикономическите допускания по плана, ще продължи да се спазва общият марж на устойчивост, посочен в член 8, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/1263, поради което не е необходимо допълнително подобрение на структурното първично салдо, посочено в член 8, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263.

Съгласуваност на плана с механизма за гарантиране на устойчивостта на обслужването на дълга

(22) В съответствие с член 7 от Регламент (ЕС) 2024/1263, тъй като държавният дълг ще бъде между 60 % и 90 % от БВП през 2024 г. и 2025 г. съгласно плана, съотношението на дълга към БВП трябва да намалява с поне 0,5 процентни пункта средно годишно, докато спадне под 60 %. Този среден спад е изчислен за периода 2024—2026 г. и възлиза на 5,1 процентни пункта (вж. таблица 3). Следователно, въз основа на залегналите в плана ангажименти на политиката и макроикономически допускания планът за нетните разходи, представен в плана, е в съответствие с механизма за гарантиране на устойчивостта на обслужването на дълга.

Макроикономически допускания в плана

(23) Планът се основава на набор от допускания, които се различават от допусканията на Комисията, предадени на Кипър на 21 юни 2024 г. По-специално в плана се използват различни допускания за шест променливи като отправната точка на структурното първично салдо през 2024 г., еластичността на приходите спрямо БВП и допусканията за растеж (по отношение на реалния и потенциалния растеж, както и преодоляването на разликата между фактическия и потенциалния БВП). По-долу е представена оценка на тези разлики в допусканията. Разликите в допусканията с най-значително въздействие върху средния ръст на нетните разходи са изброени по-долу, придружени от оценка на всяко допускане, разглеждано поотделно.

— Отправната точка е по-благоприятна, тъй като структурното първично салдо през 2024 г. в плана е значително по-високо, отколкото в допусканията на Комисията. В плана се използват по-актуални данни и се прогнозира структурният първичен излишък да е 4,2 % от БВП през 2024 г. в сравнение с прогнозирания в предварителните насоки излишък от 3,5 % от БВП. Това се дължи на значително по-високите от очакваните данъчни приходи въз основа на данните за бюджетните резултати. Следователно това допускане се счита за надлежно обосновано.

— В плана се предполага различна еластичност на приходите спрямо БВП в сравнение с тази на Комисията, която допуска единична структурна еластичност на приходите спрямо потенциалния БВП. По-ниските приходи като процент от БВП в плана следват по-предпазливо допускане, като приходите нарастват в съответствие с промените в цените и доходите. В плана също така не се допускат допълнителни приходи от уреждане на натрупани данъчни дела и възможни подобрения в данъчната администрация. Следователно това допускане се счита за надлежно обосновано. Това допринася за по-нисък среден ръст на нетните разходи през периода на корекция в плана, отколкото според допусканията на Комисията.

— В плана се допуска, че растежът на реалния БВП ще намалее от приблизително 3,7 % през 2024 г. до 3,1 % през 2025 г. и след това ще се ускори допълнително, като достигне върхова стойност от 3,3 % през 2027 г. В предварителните насоки на Комисията се предвижда по-нисък растеж, като се започва от 2,8 % през 2024 г. и се достига върхова стойност от 3,0 % през 2025 г., преди растежът на БВП постепенно да намалее до 1,5 % през 2027 г. Като цяло профилът на растеж на реалния БВП, приет в плана, е по-благоприятен от допускането на Комисията за периода на корекция. В плана също така е показан по-променлив профил. След периода на корекция

в плана се допуска профил, подобен на този в предварителните насоки на Комисията. В плана се допуска, че растежът на потенциалния БВП ще остане над 3 % през целия период на корекция, което е по-високо от средния потенциален растеж от около 2 %, допуснат в предварителните насоки на Комисията. Освен това има разлика между плана и допускането за потенциален план за ръст, с който се преодолява разликата между фактическия и потенциалния БВП до 2028 г., което не е в съответствие с рамката анализа на устойчивостта на обслужването на дълга.

Оставащата разлика в допусканията не оказва значително въздействие върху средния ръст на нетните разходи в сравнение с допусканията на Комисията. Като цяло всички разлики в допусканията, взети заедно, биха могли да доведат до среден ръст на нетните разходи, по-висок от този в референтната траектория, без въздействие върху съответствието на плана с изискването на Регламент (ЕС) 2024/1263. Кипър обаче е избрал план за разходите в съответствие с референтната траектория, предадена от Европейската комисия на 21 юни 2024 г., коригиран само с цел да се отчете въздействието на промяната в статистическото третиране на значителна операция — плащане на държавата към новата пенсионна схема на държавните служители. Това доведе до среден ръст на нетните разходи, който е по-висок с около 0,3 процентни пункта от референтната траектория на Комисията поради новата отправна точка — 2024 г. Комисията ще вземе предвид горната оценка на допусканията в плана при бъдещи оценки на съответствието с тази препоръка.

Фискална стратегия на плана

(24) Съгласно индикативната фискална стратегия в плана ангажиментите за нетните разходи ще бъдат изпълнени главно чрез съществуващите политики. В плана се взема предвид въздействието на приетите мерки за приходите и разходите, като например увеличенията на заплатите в публичния сектор, одобрени през 2024 г., мерките за подпомагане на жилищните нужди на уязвимите домакинства, постепенното премахване на намаленията на данъчните ставки и неиндексирането на интервалите на данъка върху доходите на физическите лица. В плана не се допускат никакви допълнителни приходи от натрупаните данъчни дела, което може да продължи да има положителен принос за растежа на приходите в съответствие с развитието през последните години. В плана се подчертава, че поставените цели ще бъдат постигнати, без да са необходими допълнителни бюджетни мерки. В проекта на бюджетен план за 2025 г. отново се потвърждава тази позиция и се потвърждава, че ангажиментът за нетните разходи за 2025 г. ще бъде изпълнен, без да са необходими допълнителни бюджетни мерки ([10]).

Включени в плана намерения за реформи и инвестиции в отговор на основните трудности, установени в контекста на европейския семестър, и как ще се подходи към общите приоритети на Съюза

(25) В плана се описват намеренията на политиката по отношение на реформите и инвестициите в отговор на основните предизвикателства, установени в контекста на европейския семестър (по-специално специфичните за всяка държава препоръки, включително тези, които се отнасят до процедурата при макроикономически дисбаланси), и за да се изпълнят общите приоритети на ЕС. Планът включва обширен списък от около 50 реформи и инвестиции за изпълнение на общите приоритети на ЕС, за 26 от които се получава финансова подкрепа по линия на МВУ, а за 24 — от фондовете на политиката на сближаване.

(26) Що се отнася до общия приоритет за справедлив екологичен и цифров преход, включително целите в областта на климата, определени в Регламент (ЕС) 2021/1119, планът включва реформи и инвестиции, финансирани с национални средства и със средства от ЕС. По-голямата част от мерките за екологичния преход, очертани в плана, са включени и в националния план в областта на енергетиката и климата на Кипър. За да се изпълни специфичната за държавата препоръка за 2024 г., свързана със засилването на адаптирането към изменението на климата, планът включва реформа, с която се преразглежда и актуализира националната стратегия на Кипър за адаптиране към изменението на климата. За да се изпълни специфичната за държавата препоръка за 2023 г., свързана с ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници и подобряване на енергийната инфраструктура и мрежи, планът включва цифровизация на електроенергийната мрежа с цел да се увеличи по-нататъшното навлизане на възобновяеми енергийни източници (фондове на политиката на сближаване), и междусистемната връзка Great Sea Interconnector (включена в плана за възстановяване и устойчивост — ПВУ). За да се изпълни специфичната за държавата препоръка за 2023 г., свързана с енергийната ефективност, планът включва инвестиции за повишаване на енергийната ефективност на училищата (фондове на политиката на сближаване) и за насърчаване на възобновяеми енергийни източници, както и индивидуални мерки за енергийна ефективност в жилищата (включени в ПВУ). За да се изпълни специфичната за държавата препоръка за 2023 г., свързана с преминаването към устойчив транспорт, планът включва подкрепа за закупуване на електрически превозни средства (включена в ПВУ) и инфраструктурни проекти по плановете за устойчива градска мобилност (включени в ПВУ и по фондовете на политиката на сближаване). За да се изпълни специфичната за държавата препоръка за 2020 г., свързана с подобряване на управлението на водите и отпадъците, планът включва национална система за разделно събиране на битови отпадъци (фондове на политиката на сближаване) и Национален план за действие за кръгова икономика (включен в ПВУ и по фондове на политиката на сближаване). За да се изпълни специфичната за държавата препоръка за 2019 г., свързана с улесняването на

([10]) Вж. Становище на Комисията относно проекта на бюджетен план на Кипър (26.11.2024 г., C(2024)9050 final).

повишаването на цифровите умения, планът включва план за действие за електронните умения (включен в ПВУ). За да се изпълни специфичната за държавата препоръка за 2020 г., свързана с цифровизацията на публичния сектор, планът включва цифровизация на обществените услуги (включена ПВУ и по фондове на политиката на сближаване) и въвеждане на електронната самоличност. За да се изпълни специфичната за държавата препоръка за 2020 г., свързана с подобряване на научните изследвания и иновациите, планът включва функционирането на Кипърския фонд за дялово участие (включен в ПВУ), с който се увеличава наличието на алтернативни източници на финансиране, особено за новаторски дружества и стартиращи предприятия.

(27) Що се отнася до общия приоритет за социална и икономическа устойчивост, включително Европейския стълб на социалните права, планът включва реформи и инвестиции, финансирани с национални средства и със средства от ЕС. За да се изпълни специфичната за държавата препоръка за 2024 г., свързана с подобряване на управлението на държавните предприятия в съответствие с международните стандарти, планът включва план за действие, в който са определени четири стълба на действие. За да се изпълнят специфичните за държавата препоръки за 2019 г. и 2020 г., свързани с подобряването на стопанската среда и достъпа до финансиране, планът включва опростяване на процедурите за стратегически проекти за развитие (включени в ПВУ), създаване на Национална агенция за насърчаване (включено в ПВУ) и функциониране на Кипърския фонд за дялово участие (включен в ПВУ). За да се изпълни специфичната за държавата препоръка за 2020 г., свързана с повишаване на ефективността, ефикасността и справедливостта на данъчната система, планът включва набор от реформи, свързани с агресивното данъчно планиране (включени в ПВУ). За да се изпълни специфичната за държавата препоръка за 2020 г., свързана с изтеглянето на готови за изпълнение публични инвестиционни проекти в началото на периода, планът включва инфраструктурни проекти за устойчива градска мобилност, обновяване на пречиствателни станции и инсталиране и експлоатация на инфраструктура за интелигентно отчитане (включени в ПВУ). За да се изпълни специфичната за държавата препоръка за 2024 г., свързана с укрепването на образованието, професионалното образование и обучение и обучението за възрастни, планът включва нова система за оценка на образователната работа и преподавателите (включена в ПВУ), реформата на учебните програми в средното техническо и общото образование (включена в ПВУ), действия за развитие на техническото професионално образование и обучение (фондове на политиката на сближаване), цифровизация и повишаване на ефективността на услугите на публичната служба по заетостта (включени в ПВУ), изпълнението на стратегията на Кипър за учене през целия живот за периода 2021—2027 г. и разработването на индивидуални сметки за обучение (фондове на политиката на сближаване). За да се изпълни специфичната за държавата препоръка за 2020 г., свързана с насърчаването на гъвкави схеми на работа, планът също така включва различни схеми (фондове на политиката на сближаване). За да се изпълнят специфичните за държавата препоръки за 2019 г. и 2020 г., свързани с осигуряването на финансово достъпно образование и грижи в детска възраст и адекватно заместване на доходите и достъп до социална закрила за всички, планът включва мерки като реформа в предучилищното образование, действия за приобщаване в училище и социално приобщаване (DRA. S. E.+) и създаването на домове за деца, юноши с поведенчески разстройства, хора с увреждания и хора, нуждаещи се от дългосрочни грижи (включени в ПВУ и по фондовете на политиката на сближаване), както и минимален гарантиран доход (фондовете на политиката на сближаване). За да се изпълни специфичната за държавата препоръка за 2020 г., свързана с увеличаване на устойчивостта и капацитета на здравната система, планът включва инвестиции в разширяване, модернизиране или изграждане на болници (включени в ПВУ).

(28) Що се отнася до общия приоритет за енергийна сигурност, планът включва мерки за модернизиране и разширяване на мрежата и съхранението, за да поемат все по-голям дял от възобновяеми енергийни източници, да се намали зависимостта от изкопаеми горива, да се разширят и ускорят мерките за енергийна ефективност. За да се развият междусистемни връзки със съседните държави, планът включва междусистемната връзка Great Sea Interconnector — проект за енергийна инфраструктура, който има за цел да се свържат електроенергийните мрежи на Кипър и Гърция и, на по-късен етап, на Израел.

(29) Що се отнася до общия приоритет за отбранителни способности, планът не включва никакви мерки.

(30) В плана се прави преглед на нуждите от публични инвестиции на Кипър, свързани с общите приоритети на ЕС. Що се отнася до общия приоритет за справедлив екологичен и цифров преход, включително целите в областта на климата, определени в Регламент (ЕС) 2021/1119, планът включва нужди от публични и частни инвестиции в размер на 21,6 милиарда евро, както е посочено в националния план в областта на енергетиката и климата на Кипър, за постигане на новите цели за намаляване на емисиите, повишаване на енергийната ефективност в обществените болници и въвеждане на нова система за електронни обществени поръчки. Що се отнася до общия приоритет за социална и икономическа устойчивост, планът включва нужди от инвестиции за подобряване на системата на здравеопазването, като например разработването на единна база данни с електронни досиета от Националния орган за електронно здравеопазване. Що се отнася до общия приоритет за отбранителни способности, планът включва нужди от инвестиции за разширяване и модернизиране на съществуващите инфраструктурни единици, за съфинансиране на съвместни европейски проекти за научноизследователска и развойна дейност и за финансиране на национални проекти за научноизследователска и развойна дейност в областта на отбраната.

Заключение от оценката на Комисията

Като цяло Комисията е на мнение, че планът на Кипър изпълнява изискванията на Регламент (ЕС) 2024/1263.

ОБЩО ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА СЪВЕТА

(31) Съветът приветства средносрочния фискално-структурен план на Кипър и счита, че цялостното му изпълнение би допринесло за гарантирането на стабилни публични финанси и за подпомагането на устойчивостта на публичния дълг, както и на устойчивия и приобщаващ растеж.

(32) Съветът взема под внимание извършената от Комисията оценка на плана. При все това Съветът приканва Комисията да представя своята оценка на бъдещите планове в отделен документ от препоръките на Комисията за препоръки на Съвета.

(33) Съветът взема под внимание оценката на Комисията на плана за нетните разходи и основните макроикономически допускания в плана, включително във връзка с предварителните насоки на Комисията, както и въздействието на плана за нетните разходи върху бюджетния дефицит и държавния дълг. Съветът взема под внимание оценката на Комисията, че макроикономическите и фискалните допускания, макар в някои случаи да се различават от допусканията на Комисията, включително за да се отчетат актуализираните макроикономически и фискални данни, като цяло са надлежно обосновани и подкрепени със солидни икономически доводи. Съветът взема под внимание широката фискална стратегия на плана и рисковете за перспективите, които биха могли да засегнат осъществяването на макроикономическия сценарий и основните допускания и изпълнението на плана за нетните разходи. Съветът отбелязва също, че геополитическите рискове могат да окажат натиск върху разходите за отбрана.

(34) Съветът очаква Кипър да бъде готов да коригира фискалната си стратегия при необходимост, за да гарантира изпълнението на плана си за нетните разходи. Съветът изразява решимост да следи отблизо икономическата и фискалната динамика, включително динамиката, залегнала в основата на включения в плана сценарий.

(35) Съветът счита, че по-нататъшните обсъждания за постигане на общо разбиране относно въздействието на кумулативните темпове на растеж на нетни разходи върху годишния надзор е необходимо да бъдат проведени навреме за следващия кръг на фискалния надзор.

(36) Съветът взема под внимание представеното от Комисията описание на потребностите и намеренията по отношение на реформите и инвестициите в отговор на основните трудности, установени в контекста на европейския семестър, и изтъква, че е важно да се гарантира осъществяването на тези реформи и инвестиции. Въз основа на докладите, които ще бъдат представени от Комисията, Съветът ще направи оценка на тези реформи и инвестиции и ще наблюдава тяхното изпълнение в рамките на европейския семестър.

(37) Съветът очаква представянето от Кипър на годишните доклади за напредъка, които следва да съдържат по-специално информация за напредъка в изпълнението на плана за нетните разходи, заложен от Съвета, и осъществяването на по-общите реформи и инвестиции в контекста на европейския семестър.

(38) В съответствие с член 17 от Регламент (ЕС) 2024/1263 Съветът следва да препоръча на Кипър плана за нетните разходи, определен в плана.

ПРЕПОРЪЧВА на Кипър

1. Да гарантира, че ръстът на нетните разходи не надвишава максималните стойности, установени в приложение I към настоящата препоръка.

Съставено в Брюксел на 21 януари 2025 година.

За Съвета

Председател

A. DOMAŃSKI

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Максимални темпове на растеж на нетните разходи
(годишен и кумулативен темп на растеж в номинално изражение)

Кипър

Години		2025	2026	2027	2028
Темпове на растеж (%)	Годишен	6,0	5,0	5,4	4,3
	Кумулативен (*)	8,9	14,3	20,5	25,7

(*) Кумулативните темпове на растеж се изчисляват въз основа на базовата година 2023. Кумулативните темпове на растеж се използват при годишния мониторинг на последващото съответствие в контролния общ баланс.